

Sygn. akt III AUa 1440/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. K. (J. K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 16 czerwca 2016r. sygn. akt XI U 1292/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego J. K. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA M.Procek /-/ SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1440/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach zmienił decyzję organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 22 kwietnia 2015 r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. K. prawo do emerytury poczynając od dnia 17 kwietnia 2015 r. (pkt 1) oraz zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Na podstawie akt organu rentowego, dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonego oraz na podstawie zeznań świadków J. N., D. P., K. B., W. S. i samego ubezpieczonego, Sąd Okręgowy ustalił, że J. K. w dniu 15 grudnia 1972r. zawarł umowę z C. T. – właścicielem (...) Zakładu (...) w K. – o naukę rzemiosła w zakresie mechaniki pojazdowej na okres 42 miesięcy.

W okresie od 15 grudnia 1972r. do 15 czerwca 1976r. ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku mechanika samochodowego.

Dalej ustalono, że w okresie od 2 maja 1975r. do 30 listopada 1979r. ubezpieczony pracował w Przedsiębiorstwie (...) w S. - który przejął (...) Zakład (...) w K. C. T. - w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika, a czynności wykonywał w kanale remontowym. Zatrudniano wówczas 3 osoby w charakterze mechaników samochodowych, a warsztat miał jeden duży kanał, z którego jednocześnie można było naprawiać dwa samochody. Naprawiano samochody ciężarowe i dostawcze. Najczęściej naprawie podlegały elementy układu nośnego, układu napędowego, kierowniczego, powietrznego i zasilania silnika. Miały również miejsce naprawy bieżące karoserii samochodów. Wymianie podlegały również poszycia, ale te prace wykonywane były poza kanałem i tylko sporadycznie.

Według ustaleń Sądu pierwszej instancji, J. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) S.A. w K. od 1 stycznia 1980r. do 12 maja 1980r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika samochodowego w kanale i dokonywał napraw samochodów ciężarowych. W okresie od 10 maja 1980r. do 12 maja 1980r. korzystał z urlopu bezpłatnego.

Następnie ubezpieczony od 13 maja 1980r. do 31 stycznia 1991r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w T. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika samochodowego. Natomiast świadek J. N. był zatrudniony od 1978r. do 1990r. na stanowisku mechanika samochodowego i pracował z ubezpieczonym przez okres 10 lat. Z kolei świadek D. P. był zatrudniony od 1988r. do 1993r. na stanowisku operatora maszyn – tokarza. Praca odbywała się w dużym warsztacie, gdzie zatrudnionych było około 20 osób. Oprócz kadry kierowniczej zatrudniano mechaników samochodowych i elektryków. Warsztat wyposażony był w dwa długie kanały, a w następnym pomieszczeniu znajdował się trzeci kanał. Pracowano w systemie jednej zmiany, a gdy zachodziła konieczność wykonania napraw poza tymi godzinami wykonywano prace w nadgodzinach. Naprawiane były samochody ciężarowe i dostawcze, tabor stanowiło około 40 pojazdów. Ubezpieczony wykonywał prace związane z demontażem uszkodzonych części i ich ponownym montażem w kanałach, natomiast inna osoba zajmowała się naprawą części na stole warsztatowym. Części były również oddawane do naprawy innym przedsiębiorstwom. Na miejscu naprawiano jedynie drobniejsze części. Odwołujący wykonywał na stole warsztatowym tylko naprawy szczęk, drążków kierowniczych czy sworzni. Okucie szczęki to nabicie kilku nitów i zajmowało pół godziny. Ubezpieczony zajmował się również montażem i demontażem pomp wtryskowych. Po uruchomieniu silnika w związku z zamontowaniem pompy wtryskowej było dużo spalin, ponieważ wówczas nie było zamontowanych urządzeń wyciągowych, a mechanik musiał sprawdzić układ paliwowy z kanału. W ocenie świadka J. N. odwołujący pracował dziennie w kanale po 7 i pół godziny, a pół godziny poza kanałem. Świadek J. N. nie otrzymał świadectwa pracy w warunkach szczególnych i nie starał się o emeryturę w związku z wykonywaniem pracy w tych warunkach. Ubezpieczony wykonywał również prace związane z lakierowaniem i konserwacją podwozia przy użyciu pistoletu natryskowego oraz zajmował się spawaniem z kanału, cięciem sworzni czy wypalaniem nitów.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił, że od dnia 5 lutego 1991r. ubezpieczony pracuje w (...) S.A. w P. gdzie do 21 kwietnia 1996r. zajmował stanowisko mechanika samochodowego, od 22 kwietnia 1996r. do 31 grudnia 1997r. stanowisko kontrolera technicznego pojazdów samochodowych, a od 1 stycznia 1998r.

do 31 stycznia 2011r. stanowisko kontrolera pojazdów i zabezpieczenia mienia. Świadek K. B. jest zatrudniony w (...) S.A. w P. od 1988r.,

a z ubezpieczonym pracował w okresie gdy zatrudniony był na stanowisku mechanika pojazdów samochodowych. Z kolei świadek W. S. jest zatrudniony

w (...) od 1988r., początkowo na stanowisku kontrolera technicznego,

a w latach 90-tych pracował jako zastępca i kierownik działu transportu, następnie na stanowisku specjalisty do spraw logistyki transportu. Zakład miał własny warsztat oraz pojazdy, w większości samochody ciężarowe, choć było kilka samochodów osobowych

i dostawczych. Zatrudnieni w warsztacie pracownicy mieli kwalifikacje mechaników samochodowych i elektrotechników. Odwołujący wykonywał obowiązki mechanika samochodowego oraz spawacza i lakiernika w zależności od potrzeb Zakładu. W związku

z przewożeniem ciężkich towarów najczęściej przeprowadzane były naprawy resorów, silników i prace te wykonywane były w kanałach. Prace spawalnicze wykonywane były

w związku z wypalaniem bolców w resorach, spawano również paki gdyż konstrukcje nie wytrzymały obciążenia.

Te konstrukcje po spawaniu były zabezpieczane antykorozyjnie

w kanale. Ubezpieczony zajmował się wówczas malowaniem ręcznym i natryskowym. Wśród pracowników warsztatu nie było specjalizacji, albowiem po otrzymaniu zlecenia pracownik realizował je kompleksowo. W kanale odbywała się

również naprawa pomp wtryskowych, naprawa układów napędowych, układów zawieszenia, silników, czy przyczep w zakresie hamulców. Co więcej, pompy wtryskowe, układy paliwowe czy przewody należało przed naprawą

zdemontować z kanału, a później oddawano je do naprawy odpowiednio przeszkolonej osobie. Z kanału sprawdzano również szczelność połączeń po zamontowaniu nowej części. W ocenie świadka K. B. całość dniówki ubezpieczonego

to praca w kanale remontowym za wyjątkiem przerw np. na śniadanie. Poza kanałem ubezpieczony jedynie malował pojazdy w hali. Odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, nie miał przerw w zatrudnieniu. Na stanowisku

kontrolera technicznego pojazdów samochodowych ubezpieczony dokonywał wzrokowo kontroli stanu technicznego pojazdów

z punktu widzenia układu kierowniczego, hamulcowego czy zawieszenia. Kontroli podlegał każdy pojazd udający się na trasę. W przypadku szczegółowej kontroli praca ta wykonywana jest z kanału, a jeżeli nie to z pozycji zerowej.

Szczegółową kontrolę przeprowadzano raz

w tygodniu. Dziennie ubezpieczony przeprowadzał kontrolę około 30 pojazdów. Ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

Według ustaleń Sądu pierwszej instancji, J. K. (ur. (...)) w dniu 17 kwietnia 2015r. złożył wniosek o emeryturę, a w dniu (...) ukończył 60 lat.

Na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał 25 lat, 5 miesięcy i 10 dni ogólnego stażu pracy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 kwietnia 2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, albowiem na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Dokonując rozważań prawnych Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 32 ust. 1, 2 i 4, art. 184 ust. 1 i 2 i art. 100 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.) oraz § 2 i 4 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 z późn. zm.) uznając, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do przyznania mu wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Motywując swoje rozstrzygnięcie, Sąd Okręgowy wskazał, że sam fakt, iż pracodawca nie wydał ubezpieczonemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie mógł pozbawić go prawa do wcześniejszej emerytury, jeżeli faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę w takich warunkach.

Na okoliczność zatrudnienia ubezpieczonego od 13 maja 1980 r. do 31 stycznia 1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w T. ubezpieczony zaproponował dowody z zeznań świadków - współpracowników ubezpieczonego - które Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne, albowiem były spójne i wzajemnie się uzupełniały. Według tego Sądu - zważając na cały zebrany w sprawie materiał dowodowy - nie ma wątpliwości, iż w tym okresie ubezpieczony wykonywał prace w warunkach szczególnych opisane w Dziale XIV. Wykazu A. pod pozycjami 12, 16 i 17 tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych oraz lakierowanie ręczne i natryskowe - nie zhermetyzowane w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika samochodowego. Świadczyli, iż ubezpieczony wykonywał prace związane z demontażem uszkodzonych części i ich ponownym montażem w kanałach, natomiast inna osoba zajmowała się naprawą części na stole warsztatowym. Odwołujący wykonywał na stole warsztatowym jedynie naprawy szczęk i innych drobniejszych elementów np. drążków kierowniczych czy sworzni, a czynności te zajmowały około 30 minut. Zdaniem Sądu I instancji, czynności te miały charakter jedynie wypadkowy i incydentalny. Ubezpieczony bez wątpienia wykonywał również prace związane z lakierowaniem i konserwacją podwozia przy użyciu pistoletu natryskowego i zajmował się również spawaniem z kanału, cięciem sworzni czy wypalaniem nitów. Wszystkie czynności wykonywane w tym okresie zatrudnienia przez ubezpieczonego są zaliczane do prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

Jednocześnie Sąd ten podkreślił, że fakt, iż ubezpieczony zajmował stanowiska łączone nie może pozbawić go prawa do wcześniejszej emerytury jeżeli faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych. Jako kluczowe w niniejszej sprawie należy podkreślić, iż warunkiem zaliczenia pracy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych jest wykonywanie jej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie jest to jednak równoznaczne z zajmowaniem jednego stanowiska lub wykonywaniem pracy jednego rodzaju. Istotnym jest, aby rodzaj wymienionej pracy, a w przypadku, gdy chodzi o kilka różnych prac – wszystkie te prace były wymienione w przepisach rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. W powyższym zakresie Sąd Okręgowy powołał się na stanowiska wyrażone w orzecznictwie, w tym przez tutejszy Sąd Apelacyjny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2.06.2011 r., sygn. III AUa 2329/10; wyrok z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11, LEX nr 1130388).

Jeżeli chodzi o okres zatrudnienia od 5 lutego 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) to Sąd Okręgowy - na podstawie całego zebranego w sprawie materiału dowodowego - uznał, iż ubezpieczony wykonywał prace w warunkach szczególnych jedynie w okresie od 5 lutego 1991 r. do 21 kwietnia 1996 r. kiedy zajmował stanowisko mechanika samochodowego, albowiem ubezpieczony nie wykazał, że w okresach późniejszych - kiedy piastował stanowiska kontrolera technicznego pojazdów samochodowych i kontrolera pojazdów i zabezpieczenia mienia - pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Według Sądu, nie ma wątpliwości, iż do 21.04.1996 r. ubezpieczony wykonywał prace wymienione w Wykazie A., Dziale XIV pod pozycjami 12, 16 i 17 tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych oraz lakierowanie ręczne i natryskowe - nie zhermetyzowane w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika samochodowego.

Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych ubezpieczonego i w aktach organu rentowego oraz na podstawie wiarygodnych zeznań ubezpieczonego Sąd I instancji uznał, iż w okresie zatrudnienia od 2 maja 1975 r. do 30 listopada 1979 r. w Przedsiębiorstwie (...) w S. oraz od stycznia 1980 r. do 12 maja 1980 r. w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) S.A. w K., ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace opisane w Wykazie A, Dziale XIV Pod poz. 16, tj. prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Natomiast Sąd ten nie zaliczył ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 15 grudnia 1972 r. do 15 czerwca 1976 r. w Zakładzie Usługowym (...) w K. gdyż ubezpieczony nie przedłożył żadnych dowodów, które wskazywałyby na jego zatrudnienie w warunkach szczególnych.

Przy czym podkreślił, iż do spełnienia przez ubezpieczonego warunku posiadania 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych wystarczają dwa okresy zatrudnienia - od 13 sierpnia 1980 r. do 31 stycznia 1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w T. oraz od 5 lutego 1991 r. do 21 kwietnia 1996 r. w (...).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji. O kosztach zastępstwa procesowego strony ubezpieczonej Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1 i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) zasądzając kwotę 240 złotych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, apelujący zarzucił mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 224 § 1 k.p.c. poprzez zamknięcie rozprawy pomimo niewyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności dotyczących wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego a przez to błędną jego ocenę prowadzącą do przyjęcia, iż ubezpieczony spełnia warunki do nabycia świadczenia emerytalnego

2. naruszenie prawa materialnego:

- art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2015 r., poz. 748 z późn.zm.), dalej: ustawa lub ustawa emerytalna oraz § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U

z 1985 r., nr 7, poz. 21 z późn.zm.) przez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez wymagany okres zatrudnienia

Wskazując na powyższe zarzuty, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylene orzeczenia Sądu I instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w niniejszej sprawie jednym z okresów pracy w warunkach szczególnych uznanych przez Sąd Okręgowy w oparciu o zeznania świadków jest okres zatrudnienia w (...), gdzie ubezpieczony wykonywać miał obowiązki mechanika samochodowego oraz spawacza i lakiernika. Według Sądu brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie mógł pozbawić ubezpieczonego prawa do wcześniejszej emerytury. Według organu rentowego istotną jest jednak okoliczność, iż istniejący zakład pracy ubezpieczonego odmawia wydania świadectwa pracy w szczególnych warunkach albowiem "praca w (...) nie była przez pracownika w takich warunkach realizowana". Tej okoliczności Sąd I instancji odmówił jakiegokolwiek znaczenia dla sprawy, nie wyjaśniając oczywistej sprzeczności w materiale dowodowym.

Apelujący nie zgadza się również z zaliczeniem do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 2 maja 1975r. do 30 listopada 1979r. w Przedsiębiorstwie (...) w S. w sytuacji gdy nie legitymując się świadectwem pracy w szczególnych warunkach ubezpieczony nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających zeznania co do rodzaju wykonywanej w tej firmie pracy.

W odpowiedzi na powyższą apelację, ubezpieczony wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jako własne, uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie wnioskodawca domaga się przyznania prawa do świadczenia emerytalnego opisanego treścią art. 184 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118). Zatem należy stwierdzić, że bezspornie ubezpieczony:

- osiągnął wiek przewidziany w art. 32 cyt. ustawy,
- w dniu wejścia w życie ustawy osiągnął okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27;
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;

spór zaś dotyczył przesłanek w postaci okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym od 65 lat - dla mężczyzn.

Tak więc, należy wskazać, że art. 32 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. stanowi, iż ubezpieczonym zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ust. 4 cyt. przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Owe przepisy dotychczasowe to powołane przez Sąd Okręgowy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Trzeba zatem wskazać, że przepis § 4 tegoż rozporządzenia RM stanowi, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące przesłanki:

- osiągnął wiek 60 lat,
- ma wymagany okres zatrudnienia, tj. 25 lat pracy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, w tym pracy wymienionej w Wykazie A.

Zatem warunkiem koniecznym jest wykazanie przez wnioskodawcę, że w okresie co najmniej 15 lat wykonywał pracę - stale i pełnym wymiarze czasu pracy - na stanowisku pracy wymienionym w wykazie A.

Spór dotyczył zatrudnienia ubezpieczonego:

- w Przedsiębiorstwie (...) w S. w okresie od dnia 2 maja 1975 r. do dnia 30 listopada 1979 r. w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych (praca wymieniona w Wykazie A, dział XIV, poz. 16);

- w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) SA w K. (...) od stycznia 1980 r. do dnia 12 maja 1980 r. w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych (praca wymieniona w Wykazie A, dział XIV, poz. 16);

- w (...) przy spawaniu, w kanałach remontowych oraz przy lakierowaniu w okresie od dnia 5 lutego 1991 r. do dnia 21 kwietnia 1996 r. (pkt 12, 16 i 17 działu XIV, Wykazu A);

- w Przedsiębiorstwie (...) w T. przy spawaniu, w kanałach remontowych oraz przy lakierowaniu w okresie od dnia 31 maja 1980 r. do dnia 31 stycznia 1991 r. (pkt 12, 16 i 17 działu XIV, Wykazu A).

Określając staż pracy w szczególnych warunkach Sąd Okręgowy wskazał, że wystarczające jest zaliczenie jedynie dwóch okresów takiej pracy.

Pierwszy z nich - wynoszący 10 lat, 8 miesięcy i 19 dni - to okres zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w T., który nie został w istocie zanegowany przez apelujący organ rentowy. Natomiast, z zeznań świadków ówczesnych współpracowników ubezpieczonego (J. N.

i D. P.) wynika, że w okresie od dnia 31 maja 1980 r. do dnia 31 stycznia

1991 r. ubezpieczony, zatrudniony jako mechanik samochodowy, głównie wykonywał swoją pracę w kanałach remontowych, lub w zależności od potrzeb, zajmował się spawaniem konstrukcji pojazdów lub ich natryskowym malowaniem. Wszystkie tego rodzaju prace, opisujące całość jego obowiązków pracowniczych, wpisują się w systematykę ujętą

w Wykazie A, stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Skarżący organ rentowy zanegował zaś - uwzględniony przez Sąd pierwszej instancji - okres zatrudnienia w szczególnych warunkach od dnia 5 lutego 1991 r. do dnia 21 kwietnia 1996 r. w (...). Tymczasem z zakresu czynności znajdującego się

w aktach osobowych ubezpieczonego wynika, że w spornym okresie zatrudniony był jako mechanik samochodowy, zajmując się między innymi spawaniem. Ze spójnych

i jednoznacznych zeznań świadków: K. B. (mechanika) i W. S. (kierownika transportu) wynika, że w spornym okresie w (...) funkcjonował warsztat, w którym ok. 10 mechaników dokonywało napraw taboru samochodowego. Wymieniony pracodawca dysponował ok. pięćdziesięcioma - głównie ciężarowymi - samochodami, które często się psuły. Awarii ulegały najczęściej resory

i silniki. W warsztacie usytuowanych było 5 kanałów do napraw pojazdów. Ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych.

W zależności od potrzeb, zajmował się również spawaniem resorów oraz skrzyń ładunkowych oraz malowaniem antykorozyjnym pędzlem, a także natryskowo. Część prac spawalniczych wykonywana była w kanałach.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325;

z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75).

Z przedstawionych wyżej dowodów wynika, że w okresach zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...)

w T. oraz w (...) na stanowisku mechanika samochodowego, jego praca wykonywana była w stałe w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Cały kompleks zadań pracowniczych wpisywał się wówczas w zakres wyznaczony wyliczeniem zamieszczonym w dziale XIV wykazu A do cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Jednocześnie należy zauważyć, że wbrew twierdzeniom, na które powołuje się apelujący, Sąd Okręgowy nie naruszył granic swobodnej oceny dowodów określonej

w art. 233 § 1 k.p.c., albowiem ich wiarygodność i moc ocenił według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału", a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych

w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności

(por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 r., sygn. II CR 423/66, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 r., sygn. I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000/10/382; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2002 r., sygn. IV CKN 1218/00, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r., sygn. IV CKN 1256/00, niepubl.). Ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd

w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Ustalenia faktyczne dokonane w oparciu

o tak ocenione dowody nie mogą wykazywać błędów tak faktycznych, tzn. nie mogą być sprzeczne z treścią dowodów, jak i logicznych (błędności rozumowania i wnioskowania).

Odnosząc powyższe dyrektywy do ustaleń dokonanych przez Sąd pierwszej instancji, w aspekcie wskazywanych przez skarżącego uchybień, nie sposób przyjąć zasadności jego argumentacji, że Sąd Okręgowy uznał dowolnie, wbrew zgromadzonemu w sprawie materiałowi dowodowemu i w sposób sprzeczny z zaprezentowanym poglądami judykatury, że odwołujący się w okresie objętym sporem wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Konkludując, Sąd drugiej instancji uznał, że apelacja jest bezzasadna i na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

/-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA M.Procek /-/ SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek